

KERTOMUS KOTIKIELEN SEURAN I 29. TOIMINTAVUODESTA

Sadantenakahdentenkymmenentenä yhdeksäntenä toimintavuotenaan Kotikielen Seura on kokoontunut viisi kertaa. Kokouksissa on käynyt keskimäärin 59 henkilöä.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2004 seuran esimies professori LEA LAITINEN piti juhlaesitelmän »Vårt land — Meidän maa».

Huhtikuun 24. päivänä järjestettiin deskriptiivisen kieliopin teemapäivä »Iso suomen kielioppi ilmestymässä». Kieliopin päätoimittaja professori AULI HAKULINEN aloitti puhumalla aiheesta »Kieliopin yleiskuva». Tämän jälkeen tohtori RIITTA KORHONEN ja dosentti VESA KOIVISTO jatkoivat aiheesta »Vanhaa ja uutta — kieliopin käsitteitä ja termejä». Dosentti MARIA VILKUNA esitteli puolestaan sitä, »Miten tieto löytyy kieliopista?», ja lisensiaatti IRJA ALHON otsikkona oli »Kielioppi ja äidinkielen opetus». Puheenvuorot päätti Auli Hakulisen osuus »Puhuttu kieli kieliopissa». Ohjelman lomassa ja lopussa käytiin keskustelua, jolloin myös kieliopintekijä maisteri TARJA RIITTA HEINONEN esiintyi.

Lokakuun 7. päivänä ylioppilas HEINI LEHTOSEN aiheena oli »Näkökulmia maahanmuuttajataustaisten helsinkiläisnuorten puheen variaatioon ja monikielisyys».

Marraskuun 25. päivänä esittäytyi tohtori CAMILLA WIDEN johtama Svenskan i Finland: syntaktiska drag i ett jämförande perspektiv -tutkimushanke. Tohtori Camilla Wide ja dosentti JAN LINDSTRÖM aloittivat valottamalla »Syntaksiprojektin taustaa». Lisensiaatti MONA FORSSKÄHL jatkoi aiheesta »Strukturer för evaluering i finlandssvenska samtal», ja maisteri NINA MARTOLA kertoi »Preposition *åt* sisältävistä verbirakenteista». Tohtori SIV BJÖRKLUNDIN aiheena puolestaan oli »Syntaktiska drag i finlandssvenska elevers texter». Viimeisen puheenvuoron »Demonstratiivipronomini / määräinen artikkeli *den* 'se' Itä-Uudenmaan ruotsinkielisissä murteissa» käytti Camilla Wide, minkä jälkeen keskusteltiin esitysten johdosta.

Helmikuun 3. päivänä 2005 maisteri MARJA ETELÄMÄKI ja tohtori ILONA HERLIN esitelmöivät aiheesta »Ärsyttävä kieli: mikä kielenkäyttäjää risoo ja miksi». Esitelmä herätti kokouksessa poikkeuksellisen innokkaan keskustelun.

Seuran esimiehenä on toiminut professori LEA LAITINEN, ensimmäisenä varaesimiehenä tohtori MARI SIROINEN, toisena varaesimiehenä tohtori PETRI LAUERMA, sihteerinä maisteri TONI SUUTARI, varasihteerinä maisteri JOHANNA KOMPPA, rahastonhoita-

jana maisteri RITVA PALLASKALLIO sekä muina johtokunnan jäseninä dosentti MARJA-LEENA SORJONEN, tohtori HANNA LAPPALAINEN ja maisteri MINNA HARMANEN. Tilintarkastajina ovat olleet tohtori MIA HALONEN ja merkonomi, pankinjohtaja KARRI HAAPARINNE sekä varatilintarkastajina suunnittelija ARJA LEHTONEN ja oikeustieteen kandidaatti AARNE PULLIAINEN. Kirjanpidosta on vastannut Tilitoimisto Leena Kähkönen Oy.

Seuran johtokunta on kokoontunut toimintavuoden aikana 22. maaliskuuta, 23. huhtikuuta, 4. lokakuuta ja 25. marraskuuta 2004 sekä 3. helmikuuta, 24. helmikuuta ja sähköpostitse 3.–4. maaliskuuta 2005 eli yhteensä seitsemän kertaa. Lisäksi 22. maaliskuuta 2004 pidettiin Kotikielen Seuran johtokunnan ja Virittäjän toimituksen yhteiskokous.

Seurassa oli kaksi kunniajäsentä ja 788 jäsenmaksunsa maksanutta vuosijäsentä, joista 279 oli täysjäseniä ja 509 opiskelijajäseniä.

Seuraa on edustanut Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa esimies professori LEA LAITINEN sekä Sanakirjasäätiön valtuuskunnan vuosikokouksessa I varaesimies tohtori MARI SIROINEN.

Seura ja Virittäjä ovat panneet alulle yhdessä Helsingin yliopiston suomen kielen laitoksen, JL-types Ky:n, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen ja Suomalais-Ugrilaisen Seuran kanssa yleismerkistöhankkeen, joka edistää suomalais-ugrialaisten kielten ortografioiden ja tarkekirjoituksen ohjelma- ja laitteistoriippumatonta käytettävyyttä. Seuran edustajana hankkeessa on toiminut sihteeri TONI SUUTARI. Vuoden 2004 aikana hanke järjesti seminaarin, kokosi verkkosivut ja sai Suomen tiedekustantajien liitolta 2 500 euron apurahan suomalais-ugrilaisen näppäinjärjestyksen laatimiseen liittyviin töihin.

August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastojen yhteinen lautakunta, johon ovat kuuluneet Suomalais-Ugrilaisen Seuran edustajina professori RIHO GRÜNTHAL, dosentti TAPANI SALMINEN ja asemansa puolesta Suomalais-Ugrilaisen Seuran esimies professori ULLA-MAIJA KULONEN sekä Kotikielen Seuran edustajina dosentti MARJA-LEENA SORJONEN ja tohtori PETRI LAUERMA, on kokouksessaan 18. helmikuuta 2005 myöntänyt 2 500 euron palkinnon Hanna Lappalaiselle hänen väitöskirjastaan *Variaatio ja sen funktiot. Erään sosiaalisen verkoston jäsenten kielellisen variaation ja vuorovaikutuksen tarkastelua*, 1 750 euron palkinnon MINNA JAAKOLALLE hänen väitöskirjastaan *Suomen genetiivi*, 1 750 euron palkinnon PETRI JÄÄSKELÄISELLE hänen väitöskirjastaan *Instrumentatiivisuus ja nykysuomen verbinjohto*, 1 000 euron palkinnon JARMO HARRI JANTUSELLE hänen väitöskirjastaan *Synonymia ja käännössuomi: korpusnäkökulma samamerkityksisyyden kontekstuaalisuuteen ja käännöskielen leksikaalisiin erityispiirteisiin*, 1 000 euron palkinnon MICHAEL O' DELLILLE hänen väitöskirjastaan *Intrinsic timing and quantity in Finnish*, 1 000 euron palkinnon SIRKKA PAIKKALALLE hänen väitöskirjastaan *Se tavallinen Virtanen. Suomalaisen sukunimikäytännön modernisoituminen 1850-luvulta vuoteen 1921* ja 1 000 euron palkinnon MICHAELA PÖRNILLE hänen väitöskirjastaan *Suomen tunnekausatiiviverbit ja niiden lausemaiset täydennykset*.

Lauri Kettusen rahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet professori LEA LAITINEN, professori RIHO GRÜNTHAL ja maisteri TONI SUUTARI, on päättänyt kokouksessaan 14. helmikuuta 2005 antaa vuoden 2004 jaettavissa olevasta 1 197,27 euron tuotosta ja viime vuonna tehdystä 52,61 euron varauksesta 400 euron palkinnon VARJA AROLALLE hänen pro gradu -työstään *Suomalaisen*

draaman vastaanotto Viron lehdistössä vuosina 1991–2001. Loput tuotosta varattiin jaettavaksi Seuran vuosikokoukseen mennessä apurahana yhdelle tai useammalle Helsingin yliopiston opiskelijalle viron kielen ja kulttuurin jatko-opintoihin. Hakemusten perusteella lautakunta myönsi 23. helmikuuta 2005 maisteri AIRI PEKKOLALLE ja maisteri LEENA HUIMALLE 400 euron apurahan Virossa tapahtuvaan arkistotyöhön. Tuoton jäännös liitettiin pääomaan.

Hesteon koululaiskielirahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet professori LEA LAITINEN, maisteri RITVA SAKSI, maisteri RITVA PALLASKALLIO ja maisteri TONI SUUTARI, on kokouksessaan 17. helmikuuta 2005 todennut, että rahasto on tuottanut vuonna 2004 tappiota 339,66 euroa. Tämä johtuu siitä, että rahaston sijoitusten hankintahinnan mukainen kirjanpitoarvo on ollut jo pitkään todellista arvoa suurempi. Tappio kirjautui vuoden 2004 kirjanpidossa, koska Kotikielen Seura järjesteli vuoden 2004 aikana kaikkien rahastojen sijoitukset uudelleen. Jatkossa sijoitusten arvonkehityksen ja tuoton odotetaan olevan aiempaa parempi.

Vuonna 2004 seura on perustanut Sanakirjasäätiön rahaston. Sanakirjasäätiö toteusi vuonna 2002, että säätiön toiminnan jatkaminen ei ole tarkoituksenmukaista. Säätiön varat haluttiin kuitenkin säilyttää niin, että tuottoja voitaisiin myös jatkossa käyttää tarkoituksiin, joista säätiön säännöissä määrätään. Näin ollen Sanakirjasäätiö aloitti neuvottelut Kotikielen Seuran kanssa Sanakirjasäätiön rahaston perustamiseksi Kotikielen Seuran alaisuuteen.

Sanakirjasäätiön valtuuskunta luovutti 19. maaliskuuta 2004 Kotikielen Seuralle rahaston alkupääomaksi kirjanpitoarvoltaan 49 959,25 euron sijoitusomaisuuden. Kotikielen Seuran johtokunta päätti Sanakirjasäätiön rahaston perustamisesta 22. maaliskuuta 2004 ja osoitti samalla lisäyk-

seksi rahaston pääomaan seuran omia varoja 14 000 euroa. Näin rahaston alkupääomaksi muodostui 63 959,25 euroa. Rahaston perustaminen vahvistettiin jäsenkokouksessa 3. helmikuuta 2005.

Sanakirjasäätiön rahaston lautakunta, johon kuuluvat kaikki Kotikielen Seuran johtokunnan jäsenet, on päättänyt kokouksessaan 24. helmikuuta 2005, että vuoden 2004 tuotot, yhteensä 528,75 euroa, liitetään pääomaan.

Kuluneena toimintavuonna seura on onnitellut professori JORMA KOIVULEHTOA 70-vuotispäivän johdosta, professori MAUNO KOSKEA 70-vuotispäivän johdosta, dosentti LEENA KYTÖMÄKEÄ 60-vuotispäivän johdosta, professori TAPANI LEHTISTÄ 60-vuotispäivän johdosta, dosentti TERTTU ORPANA 60-vuotispäivän johdosta, maisteri JORMA REKUSTA 70-vuotispäivän johdosta, professori PÄIVI RINTALAA 70-vuotispäivän johdosta, professori ALPO RÄISÄSTÄ 70-vuotispäivän johdosta ja professori TAUNO SÄRKKÄÄ 70-vuotispäivän johdosta.

Aikakauslehti Virittäjä ilmestyi vuonna 2004 neljänä vihkona, joissa oli yhteensä 640 sivua. Tilaaaja oli vuoden 2004 lopussa 1 094. Päätoimittajuuden ovat jakaneet dosentti MARJA-LIISA HELASVUO ja dosentti SUSANNA SHORE. Toimitussihteerinä on työskennellyt kandidaatti URPU STRELLMAN. Kirjallisuusosastoa ovat hoitaneet maisteri SUVI HONKANEN ja maisteri JOHANNA VAATTOVAARA. Suomi toisena ja vieraana kielenä -toimituksesta on vastannut maisteri SIRKKU LATOMAA 30. kesäkuuta 2004 asti ja siitä lähtien maisteri INKERI LEHTIMAJA. Lisäksi toimitukseen ovat kuuluneet tohtori SARA ROUTARINNE, joka on hoitanut äidinkielenopetuksen osuutta, ja maisteri TONI SUUTARI, joka on työskennellyt verkkosivutoimittajana. Taloudenhoitajana on ollut tohtori TARU NORDLUND.

Aikakauslehti Virittäjän toimitusneuvosto on kokoontunut vuoden 2004 aikana

9. helmikuuta ja 25. lokakuuta. Toimitusneuvostoa on johtanut seuran esimies professori LEA LAITINEN. Muina jäseninä ovat toimineet dosentti HANNELE FORSBERG, professori SIRKKA-LIISA HAHMO, dosentti OILI KARIHALME, professori ANNELI KAUPPINEN, dosentti VESA KOIVISTO, dosentti EINO KOPONEN, dosentti LAILA LEHIKONEN, professori MINNA-RIITTA LUUKKA, professori AILA MIELIKÄINEN, professori PIRKKO MUIKKU-WERNER, dosentti URHO MÄÄTTÄ, professori URPO NIKANNE, professori PIRKKO NUOLIJÄRVI, dosentti TIINA ONIKKI-RANTAJÄÄSKÖ, professori MARJATTA PALANDER, professori ANNELI SARHIMAA, dosentti KIRSTI SIITONEN, dosentti MARJA-LEENA SORJONEN, professori HELENA SULKALA ja dosentti MARIA VILKUNA.

Seuran ja Virittäjän pitkäaikaisten sijoitusten arvoksi on vuoden 2004 tilinpäätökseen merkitty 107 861,97 euroa. Pankkitalletusten ja kassan määrä on puolestaan ollut tilikauden päättyessä 28 133,78 euroa. Näistä varoista, jotka olivat yhteensä 135 995,75 euroa, kuului seuralle 5 696,98 euroa, Sanakirjasäätiön rahastolle 63 518,07 euroa, E. A. Saarimaan rahastolle 22 439,33 euroa, Lauri Kettusen rahastolle 22 560,22 euroa, Hesteon rahastolle 2 730,66 euroa ja Virittäjälle 19 050,49 euroa. Taseeseen on merkitty myös muita eriä. Vuoden 2004 taseessa vastaavaa ja vastattavaa on kumpaakin 145 231,85 euroa.

Virittäjän tuotot olivat vuonna 2004 ilman avustuksia yhteensä 28 534,99 euroa. Nämä tulot ovat kertyneet tilausmaksuista (27 480,10 euroa), tekijänoikeuskorvauk-

sista (632,96 euroa), sijoitusten tuotoista (71,93 euroa) ja muista tuotoista (350,00 euroa). Suomen Akatemia myönsi julkaisuavustusta 16 000 euroa, mutta osa siitä oli maksettava takaisin, joten avun lopulliseksi määräksi muodostui 15 971,49 euroa. Yhteensä Virittäjän tulot olivat 44 506,48 euroa. Kuluja kertyi 44 585,33 euroa. Suurimmat kulut aiheutuivat painatuksesta (14 635,13 euroa), postituksesta (6 366,18 euroa), palkoista, palkkioista ja korvauksista (sosiaalikuluneen 20 824,83 euroa). Toimisto- ja muita kuluja kertyi 2 759,19 euroa. Virittäjän tulos vuodelta 2004 on siis 78,85 euroa alijäämäinen. Suomen tiedekustantajien liitolta saatu 2 700 euron apuraha uuden tietokoneen hankkimiseksi on merkitty kauttakulueräksi, joten sillä ei ole tulos- eikä tasevaikutusta.

Seuran omat kulut olivat 2 542,15 euroa ja tuotot 3 931,20 euroa, joten seuran tulos vuodelta 2004 on 1 389,05 euroa ylijäämäinen. Seuran kulut ovat aiheutuneet etupäässä jäsenpostituksesta, jäsenkokousten järjestämisestä ja kirjanpidosta. Suurimmat tuotot ovat kertyneet jäsenmaksuista (2 440,00 euroa).

Kotikielen Seuran ja Virittäjän vuoden 2004 yhteinen tilinpäätös osoittaa tuottoja 48 437,68 euroa ja kuluja 47 127,48 euroa, joten ylijäämäksi muodostuu 1 310,20 euroa. ■

Helsingissä 14. maaliskuuta 2005

TONI SUUTARI
Kotikielen Seuran sihteeri